

d) Det blev fra alle sider påskønnet, at UNESCO og UNITAR havde udvidet deres aktivitet til også at omfatte folkeretlige spørgsmål, og at disse organisationer ville bære en væsentlig del af omkostningerne ved udførelsen af de opstillede programmer. Da man fortsat regner med, at de frivillige bidrag til folkeretsprogrammet trods mange opfordringer vil blive ret ubetydelige, udgør de to organisationers deltagelse i programmet en velkommen økonomisk aflastning.

Også under debatten i år fremhævede udviklingslandene, at de udgifter, der ikke kunne dækkes gennem frivillige bidrag, skulle finansieres over FN's ordinære budget, medens først og fremmest Storbritannien, Canada og Sovjetunionen tog principielt afstand herfra.

Et af 17 lande forelagt resolutionsudkast blev enstemmigt vedtaget af 6. udvalg og den 16. december af plenarforsamlingen som resolution 2204. Heri *bemyndiges* generalsekretæren til at udføre det foreslåede program for 1967 samt at rapportere til 22. samling herom, og medlemsstaterne, interesserede institutioner og enkeltpersoner *opfordres* til at yde frivillige bidrag til finansiering af programmet. Samtidig ændres programmets titel til: De forenede Nationers bistandsprogram for undervisningen, studiet, udbredelsen og en videre anerkendelse af folkeretten.

6. udvalgs beretning: A/6576.

Folkeretlige principper vedrørende venskabelige forbindelser og samarbejde mellem stater i overensstemmelse med FN's pagt.

(Dagsordenens punkt 87).

A. Det af 18. samling nedsatte og under 20. samling udvidede særudvalg angående folkeretlige principper vedrørende venskabelige forbindelser og samarbejde mellem stater havde afholdt sin anden mødesamling i New York i foråret 1966 og forgæves søgt at nå til enighed om de 7 folkeretlige principper, der omtales nedenfor. Særudvalgets beretning (A/6230) lå til grund for 6. udvalgs behandling af sagen, der drøftedes på 19 møder mellem 1. og 29. november 1966.

Udvalgsbehandlingen blev til en vis grad

påvirket af den samtidig i plenarforsamlingen stedfindende debat om et tjekkoslovakisk resolutionsforslag om overholdelse af forbudet mod magtanvendelse og af folkenes ret til selvbestemmelse (dagsordenens punkt 92), idet vedtagelsen af det oprindelige tjekkoslovakiske forslag ville have præjudiceret særudvalgets videre arbejde på lignende måde som ikke-indblandingsdeklarationen (res. 2131 (XX)) kom til at øve indflydelse på særudvalgets behandling af vedkommende folkeretlige princip.

Under *debatten* blev der fra alle sider givet udtryk for anerkendelse af særudvalgets indgående arbejde, hvorimod der herskede uenighed om værdien af de opnåede resultater. På den ene side sammenlignede *USA* de synlige resultater (enigheden om to af de 7 principper) med den lille del af et isbjerg, der rager op over vandet, fordi særudvalgets beretning kun gengav de formelle resultater og ikke de punkter, hvor man havde arbejdet sig frem til næsten enighed. På den anden side fandt *Sovjetunionen*, at særudvalget kun havde gjort meget begrænsede fremskridt, hvilket skyldtes vestlig obstruktion, idet vestmagterne ønskede at gøre alt for at undergrave grundlaget for fredelig sameksistens. Med udgangspunkt i principperne om ikke-magtanvendelse og folkenes ligeberettigelse og selvbestemmelse rettede Sovjetunionen med *Ukraine* og *Hviderusland* voldsomme angreb mod *USAs* krigsførelse i Vietnam.

De øvrige østeuropæiske lande udtalte sig mere afdæmpet; selvom de fandt særudvalgets resultater begrænsede, fremhævede de også, at der var gjort fremskridt.

Fra *afro-asiatisk* og i mindre omfang fra *latinamerikansk* side blev vestmagterne kritiseret for gennem folkeretten at søge at opretholde status quo og for ikke at ville tilpasse folkeretten dagens realiteter og den siden anden verdenskrig stedfundne politiske, videnskabelige og teknologiske udvikling.

Storbritannien udtalte i et ret skarpt indlæg at være helt indstillet på, at folkeretten skulle udvikles, men ikke på at fremme visse landes kortsigtede politiske krav ved at iføre dem folkeretlig forklædning. Efter britisk anskuelse lå udviklingslandenes interesse og sikkerhed på længere sigt i en nøje overholdelse af FN's pagt og dermed